

Sermaye artırımı, bir şirketin yönetim kurulunca veya genel kurulda alınan kararla hisse senedi sayısının yani ödenmiş sermayesinin değişikliğe uğrayarak yükseltilmesi işlemidir. Şirketler sermayelerini 3 farklı yöntemle artırmaktadırlar. Bu yöntemler: bedelsiz sermaye artırımı, bedelli sermaye artırımı ve tahsisli sermaye artırımındır.

Bedelsiz Sermaye Artırımı

Bedelsiz sermaye artırımı, şirketin iç kaynaklarından kullandığı fonla yaptığı sermaye artırım şeklidir. Yani şirkete herhangi bir para girişi sağlanmaz ve bilançodaki özkaynaklar toplamı sabit kalır. Genellikle özkaynakların altında bulunan dağıtılmamış geçmiş yıl kârlarının ödenmiş sermayeye eklenmesi yoluyla gerçekleştirilir. Özellikle temettü dağıtmayıp geçmiş dönem kârlarını büyüten şirketlerde bir süre sonra bedelsiz sermaye artırımı görülebilir. Öte yandan bedelsiz sermaye artırımı kararı veren bazı şirketlerde, normalde nakit şekilde dağıtılan kâr payı hisse senedi olarak da dağıtılabilir.

Bedelsiz sermaye artırımı sonrasında şirketin hisse senedi sayısında, bölünme oranı kadar yükseliş görülürken borsadaki hisse senedi fiyatı da yine aynı oranda düşüş kaydeder. Örneğin 100.000.000 TL ödenmiş sermayeye sahip, hisse senedi borsada 18 TL'den işlem gören A şirketi %200 bölünme oranıyla bedelsiz sermaye artırım kararı almış olsun. O halde şirketin bölünme sonrası ödenmiş sermayesi %200 artacak yani 3 katına çıkarak 300.000.000 TL olacaktır. Şirketin borsadaki fiyatı da üçte biri fiyatına düşerek 6 TL olacaktır.

Bedelli Sermaye Artırımı

Bedelli sermaye artırımı, dış kaynaklardan elde edilen fonla yapılan sermaye artırım çeşididir. Şirketin ödenmiş sermayesinin artırılması esnasında oluşturulan yeni hisse senetleri belirli bir fiyat karşılığında yatırımcılara satılır. Bu satış sonucu elde edilen tutar kadar da şirketin kasasına para girişi sağlanmış olur.

Bedelli sermaye artırımı yapılırken oluşturulan yeni hisse senetlerinin satış önceliği, şirketin mevcut yatırımcılarına aittir. Her bir şirket ortağı, sermaye artırımından önce sahip olduğu pay oranında sermaye artırımına katılma hakkına sahiptir. Buna rüçhan hakkı adı verilmektedir. Rüçhan hakkının kullanım süresi 15 ile 60 gün arasında değişmekte olup şirket ortakları tarafından bu hakkın kullanılması zorunlu değildir. Yatırımcılar dilerse yeni payların alınıp satılabildiği rüçhan hakkı kupon pazarında bu haklarını satabilmektedirler. Rüçhan hakkı kullanım bedeli genellikle 1 TL olarak belirlenir.

Tahsisli Sermaye Artırımı

Tahsisli sermaye artımı da aslında bir tür bedelli sermaye artırımındır. Yine dış kaynaklardan elde edilen fonla şirkete nakit para girişi sağlanır. Fakat bu yöntemde şirketin mevcut ortaklarının rüçhan hakkı kısıtlanır. Yani şirketin oluşturduğu hisse senetlerinin tamamı şirketin mevcut ortaklarından farklı yeni ortaklar tarafından satın alınmaktadır.